

УПФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2020 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Надзорен съвет:

Виолина Маринова Спасова – председател

Чаба Наги – член

Янаки Севастиянов Янакиев- член

Управителен съвет:

Доротея Николаева Николова – председател

Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор

Румяна Боянова Сотирова –член и изпълнителен директор

Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1303

бул. „Александър Стамболийски” № 101, МОЛ София, София Тауър, ет.4

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

„Алианс Банк България” АД – ЦУ

Инвестиционни посредници:

„Райфайзенбанк България” ЕАД

„Уникредит Булбанк” АД

„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД

„Адамант кепитъл партнърс” АД

„Ситигруп глобъл маркетс лимитед”

„София интернешънъл секюритиз” АД

„Ситибанк Европа” АД клон България КЧТ

„Елана Трейдинг” АД

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДСК-РОДИНА“

ЗА 2020 ГОДИНА

I. Обща информация за фонда

Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ (наричан по-долу за краткост УПФ „ДСК - Родина“ или Фонда) е регистриран по фирмено дело №1779/2001. С решение на Софийски градски съд от 29.12.2003 г. наименованието на фонда е променено на УПФ „ДСК - Родина“. Седалището и адресът на управление на Фонда е: София 1303, бул. „Ал. Стамболийски“ №101, Мол София, София Тауър, ет.4.

Фондът е самостоятелно юридическо лице, което се управлява от Пенсионноосигурителна компания „ДСК - Родина“ АД („Компанията“ или „ПОК“) на основание Лицензия №04 от 03.10.2000г. за извършване на дейност по допълнително социално осигуряване, издаден от Държавната агенция за осигурителен надзор и разрешение за управление на универсален фонд № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН). Фондът няма органи на управление и служители, представлява се от Компанията чрез нейните изпълнителни директори.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. На осигуряване в Универсален пенсионен фонд подлежат всички лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по реда на Част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на тези, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигуряването се осъществява на капиталово покривен принцип на базата на дефинирани вноски – месечни парични осигурителни вноски, в размер определен в Кодекса за социално осигуряване.

Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. Индивидуалните партиди се водят в левове и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

Банка-попечител и инвестиционни посредници

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията има сключен договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда и осъществява контрол върху нарежданията на Компанията за разпореждане със средствата на Фонда. Банка-попечител на УПФ „ДСК - Родина“ е ТБ „Алианц Банк България“ АД.

Сделките с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда, се извършват чрез лицензирани инвестиционни посредници, с които Компанията е сключила договори от името на Фонда.

Финансов надзор

Надзор върху управлението на Фонда се осъществява от Комисия за финансов надзор – специализиран държавен орган с правомощия да регулира и осъществява надзор на капиталовия, застрахователния и пазара на допълнителното пенсионно осигуряване (www.fsc.bg).

Съвместен финансов одит

Годишните финансови отчети на Компанията и Фонда задължително се проверяват и заверяват съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит в България. През отчетната финансова година за одитори на Компанията и Фонда бяха избрани „Делойт Одит“ ООД и „АФА“ ООД - едни от водещите организации в страната, предоставящи професионални услуги в сферата на одита.

II. Пазарен дял

По брой осигурени лица

Към 31 декември 2020 г. УПФ „ДСК-Родина“ достига **16.47 %** пазарен дял по брой осигурени лица. Това представлява нарастване с **94 базови точки** спрямо 31.12.2019 г., което е най-високото за пазара през 2020 г.

В следващата таблица е представена сравнителна информация за пазарните дялове на пенсионноосигурителните дружества по брой лица в управляваните универсални фондове и за изменението им спрямо предходната година, на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН.

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2020 г. (в %)	31.12.2019 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие“	25.55	25.89	-0.34
УПФ „Съгласие“	10.53	10.77	-0.24
УПФ „ДСК-Родина“	16.47	15.53	0.94
ЗУПФ „Алианц България“	20.37	20.54	-0.17
„Ен Ен УПФ“	8.98	8.90	0.08
УПФ „ЦКБ - Сила“	8.50	8.69	-0.19
„УПФ - Бъдеще“	5.28	5.44	-0.16
УПФ „Топлина“	2.35	2.21	0.14
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.97	2.03	-0.06

По управлявани активи

Към 31 декември 2020 г. УПФ „ДСК-Родина“ достига **18.07 %** пазарен дял по активи, което представлява нарастване със **107 базови точки** спрямо 31.12.2019 г.

В следващата таблица е представена сравнителна информация за пазарните дялове на всички универсални фондове по размер на нетните активи и за изменението им спрямо предходната година, на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН:

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2020 г. (в %)	31.12.2019 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие“	25.64	25.72	-0.08
УПФ „Съгласие“	10.58	10.99	-0.41

УПФ „ДСК-Родина“	18.07	17.00	1.07
ЗУПФ „Алианц България“	20.96	21.25	-0.29
„Ен Ен УПФ“	10.77	10.74	0.03
УПФ „ЦКБ - Сила“	9.02	9.35	-0.33
„УПФ - Бъдеще“	2.59	2.54	0.05
УПФ „Топлина“	1.29	1.26	0.03
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.08	1.15	-0.07

III. Осигурителна дейност

Общ брой осигурени лица

Към 31 декември 2020 г. в УПФ „ДСК-Родина“ членуват 634 160 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноска. През 2020 г. броят на осигурените лица е нараснал нетно с 43 055 лица или със 7.28 % спрямо края на 2019 г. Съгласно публикуваната предварителна информация на уеб сайта на КФН, през същия период пазарът по допълнително задължително пенсионно осигуряване в УПФ е нараснал нетно с 45 021 лица или с 1.18 % спрямо края на 2019 г. Нетният ръст на осигурените лица през 2020 г. на УПФ „ДСК-Родина“ представлява 95.63 % от нетния ръст на пазара. Този ръст на осигурените лица на УПФ „ДСК-Родина“ е постигнат в условията на цялостно намаляване на общия брой на новоосигурени лица за целия пазар поради реалното проявление на негативните демографски тенденции в България през последните години.

Лица, постъпили във фонда

Привличането на осигурени лица чрез прехвърляне от други универсални фондове, управлявани от други пенсионноосигурителни дружества беше приоритетно направление на търговската дейност през отчетната година. Броят на лицата, постъпили през 2020 г. във Фонда чрез прехвърляне от други универсални фондове е 67 491 лица, със 17.01 % повече от 2019 година (57 679 бр.).

Броят на новоосигурените лица (направили първоначален избор или служебно разпределени във Фонда поради неупражнено право на личен избор) е съответно 7 404 лица, спрямо 8 176 лица за предходната година. Това представлява 10.28 % дял от пазара на новоосигурени лица (според оповестената предварителна информация на уеб сайта на КФН).

През 2020 г. 21 лица са възобновили осигуряването си във Фонда (от Държавното обществено осигуряване) по реда на чл.124а от КСО.

Лица, напуснали фонда

През 2020 г. общо 31 861 лица са напуснали Фонда, спрямо 27 919 през 2019 г.. Разпределението на напусналите лица по причини за преустановяване на участието им във Фонда е както следва:

- 27 201 лица са променили участието си и са прехвърлили средствата си в друг универсален фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;
- 2 622 лица са променили осигуряването си по реда на чл.46 от КСО, като са избрали да се осигуряват изцяло във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване;
- 2 038 лица са с преустановено участие поради настъпил осигурителен случай „смърт“ и упражнени права на наследниците;

Постъпления от осигурителни вноски

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 261 262 хил. лв., като за сравнение през 2019 г. те са 234 901 хил. лв. или през 2020 г. е отчетен 11.22 % ръст на тези постъпления.

Прехвърлени средства от/към други УПФ

През 2020 г. в УПФ „ДСК-Родина“ от други универсални пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 228 183 хил. лв., а прехвърлените средства от Фонда към други универсални пенсионни фондове са в размер на 102 509 хил. лв. Нетният резултат от прехвърлените средства от и към други УПФ е положителен в размер на 125 674 хил. лв., спрямо 85 593 хил. лв. за 2019 г., което представлява 46.83 % ръст за отчетната година.

Среден размер на постъпилите вноски

Съгласно обобщената предварителна информация от уеб сайта на КФН, средният размер на месечните постъпления в УПФ „ДСК-Родина“ на едно осигурено лице за 2020 г. представлява 99,50 % от средния размер за целия пазар, докато за 2019 г. този размер е представлявал 99,83 % от средното ниво за пазара.

Среден размер на натрупаните средства на едно осигурено лице

Въпреки, че средният размер на постъпилите вноски в УПФ „ДСК-Родина“ е малко под средното ниво на пазара, средният размер на натрупаните средства по партидата на едно осигурено лице превишава средното пазарно ниво. Към 31.12.2020 г. средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице във Фонда е 4 206,39 лв., което представлява 109.73% от средния размер за целия пазар (3 833.55 лв.). Индивидуалният размер на натрупаните средства по партидите на осигурените лица зависи от множество фактори, основните от които са: продължителност на осигурителния период, размер на осигурителната вноска, редовното постъпване на вноските във фонда, удържаните такси, постигнатата доходност.

Прехвърлени средства от/към Държавното обществено осигуряване

През 2020 г. по реда на чл.46 от КСО към системата на Държавното обществено осигуряване са прехвърлени средства в размер на 20 770 хил. лв., а по реда на чл. 124а от КСО на Фонда са възстановени средства в размер на 124 хил. лв.

Прехвърлени средства към пенсионни схеми в Европейския съюз.

През 2020 г. няма прехвърлени средства от Фонда към пенсионни схеми в Европейския съюз.

Изплатени средства на осигурени лица и наследници

Изплатените средства на осигурени лица и наследници от Фонда през 2020 година са общо 5 483 хил. лв., разпределени както следва: 657 хил. лв. еднократни плащания при настъпил осигурителен случай инвалидност и 4 826 хил. лв. изплатени суми на наследници на починали осигурени лица.

IV. Нетни активи

Към 31 декември 2020 г. нетните активи на УПФ „ДСК-Родина“ са в размер на 2 667 526 хил. лв. От началото на годината е реализирано нарастване на нетните активи на фонда с 420 799 хил. лв., което представлява ръст от 18.73 % спрямо 31 декември 2019 г.

Изменението на нетните активи на фонда по елементи през 2020 година е представено в следващата графика:

V. Инвестиционна дейност

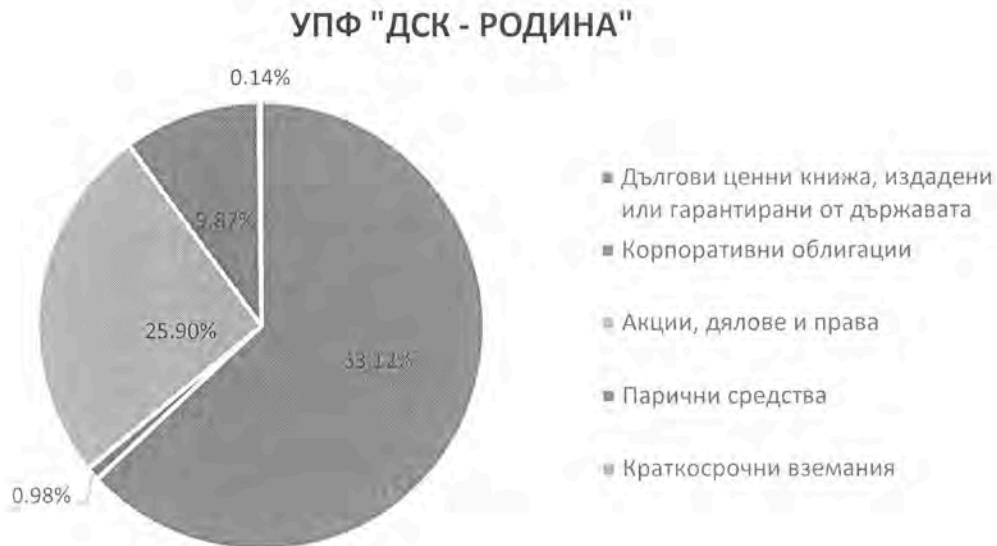
Изминалата 2020 година беше белязана от разрастването на глобалната пандемия от COVID19 и последствията от нея върху всички аспекти на човешкия живот.

Страхът от рязко свиване на икономиката и силно повишение на безработицата доведе до безпрецедентни монетарни и фискални стимули от страна на основните централни банки и от почти всички правителства по-света. Тези действия облекчиха социалното напрежение и икономическите сътресения, до момента на откриване на ваксина срещу вируса.

Пазарите на акции се сринаха във втората половина на първото тримесечие на 2020г. с около 30% след първоначалния шок предизвикан от COVID19, но благодарение на бързите действия на централните банки бързо възстановиха загубите. Индексът S&P500 завърши годината на нива от 3756 пункта или годишно повишение от малко над 16%. Показателят следящ представянето на големите световни компании MSCI World достигна стойност от 2690 пункта, което е ръст от 14 на сто към края на годината. В Европа основните показатели, имаха по-слабо представяне в сравнение с останалите развити пазари и приключиха годината разнопосочно. Германският индекс DAX завърши годината на положителна доходност от 3,55%, докато акциите във Франция загубиха 7.14%, измерени чрез индекс CAS.

Разпределение на активите

Средствата на Фонда са инвестирани във високоликвидни активи, търгувани на българския и чужди пазари, с превес на чуждестранните инвестиции. Към 31.12.2020 г. активите на УПФ имат следното разпределение:

Структура на инвестиционния портфейл

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на Фонда е представена по – подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2020 г.		31.12.2019 г.	
	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	320 212	11.97	264 159	11.72
<i>Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата</i>	<i>250 868</i>	<i>9.37</i>	<i>182 876</i>	<i>8.11</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>4 572</i>	<i>0.17</i>	<i>5 231</i>	<i>0.23</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>64 772</i>	<i>2.42</i>	<i>76 052</i>	<i>3.37</i>
Чуждестранни финансови активи, в т.ч.	2 088 164	78.03	1 691 886	75.07
<i>Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата</i>	<i>1 438 361</i>	<i>53.75</i>	<i>1 166 891</i>	<i>51.77</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>21 548</i>	<i>0.81</i>	<i>21 610</i>	<i>0.96</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>628 255</i>	<i>23.48</i>	<i>503 385</i>	<i>22.34</i>

Парични средства	264 044	9.87	295 405	13.11
Вземания, в т.ч.	3 763	0.13	2 419	0.10
Вземания, свързани с договори за валутен форуърд	2 878	0.11	1 077	0.05
Балансови активи общо	2 676 183	100.00	2 253 869	100.00

Нетен резултат от инвестиране

През отчетния период реализираният нетен резултат от инвестиране на активите на УПФ „ДСК – Родина“ е положителен в размер на 87 735 хил. лв., а през 2019 г. реализираният резултат е положителен в размер на 176 772 хил. лв.

Нетен резултат от инвестиране по елементи	2020 (в хил. лв.)	2019 (в хил. лв.)
Нетни приходи от лихви	15 021	24 074
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	108 236	139 898
Нетни печалби/ (загуби) от сделки с финансови активи	4 198	(5 546)
Приходи от дивиденди	9 229	9 753
Нетни (загуби)/ печалби от валутна преоценка	(48 401)	9 429
Други разходи	(176)	(397)
Разходи за обезценка	(372)	(439)
Общо реализирана нетна печалба	87 735	176 772

Доходност

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на универсалните пенсионни фондове на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (31 декември 2018 г. – 31 декември 2020 г.) съгласно обобщена информация от КФН.

Наименование на универсален пенсионен фонд	Доходност
УПФ „Доверие“	3.18 %
УПФ „Съгласие“	4.32 %
УПФ „ДСК-Родина“	5.57 %
ЗУПФ „Алианц България“	4.05 %
„Ен Ен УПФ“	4.20 %
УПФ „ЦКБ Сила“	2.76 %
УПФ „Бъдеще“	2.03 %
УПФ „Топлина“	4.76 %
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.12 %
Немодифицирана претеглена доходност	3.96 %

VI. Управление на риска

В рамките на инвестиционния процес се извършва постоянен мониторинг, измерване и управление на съвкупността от рискове, свързани с управлението на активите на фонда. УПФ „ДСК - Родина“ е изложен на следните видове риск:

- Пазарен риск
- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Оперативен риск
- Рискове, свързани с COVID-19 пандемията

Пазарният риск има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които са изложени управляваните от Компанията пенсионни фондове. Основните видове пазарен риск, свързан с отделните класове финансови активи са:

- **лихвен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;
- **валутен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс;
- **ценови** риск, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Адекватното управление на този риск се подпомага от създадената система от вътрешни лимити - позиционни лимити, Stop-loss лимити, VaR лимити. Лимитите подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от измененията в средата. Прилага се система за ескалация при идентифицирани нарушения на лимити и са определени срокове за предприемане на коригиращи мерки. За управление на пазарния риск се използват разрешените от закона инструменти за намаляване на риска. През отчетната година са сключвани сделки с деривативни инструменти за намаляване на валутния риск в управляваните фондове. Ефективността на сключените сделки за намаляване на инвестиционните рискове се наблюдава и оценява текущо от отговорните лица и звена.

Кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори. За оценката на кредитния риск, Компанията взема предвид изменението в цената на суапа за защита от кредитен риск (CDS), оценките на агенциите за кредитен рейтинг, както и финансовото състояние на съответните емитенти.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Управлението на ликвидния риск се осъществява чрез поддържане на парични средства и инвестиции във високоликвидни финансови инструменти.

Законовият риск включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в Кодекса за социално осигуряване и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни

промени могат да доведат до загуба при привеждането на портфейла в съответствие с регулаторните изисквания.

Политическият риск произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при Фондът осъществява своята дейност.

Риск от концентрация е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Компанията управлява пенсионните фондове като прилага мерки за добре диверсифицирани инвестиционни портфейли.

Оперативният риск е свързан с вероятност от възникване на загуба поради неадекватно конструирани или погрешно изпълнени бизнес процеси, човешки грешки, некоректна работа на системите или загуби, дължащи се на външната среда, включително и на правен риск. Измерва се чрез отчитане на претърпените действителни загуби от вече възникнали оперативни събития. Идентифицирането, наблюдението и управлението на оперативния риск се извършва по установения вътрешен ред за докладване и регистриране на възникналите оперативни събития.

Рискове, свързани с COVID-19 пандемията

Оперативна дейност и непрекъсваемост на дейността

Във връзка с възникналата епидемиологична обстановка в страната и очакванията за нейното въздействие върху оперативната дейност на компанията, още през първото тримесечие на 2020 г. бяха планирани и приложени подходящи мерки за осигуряване на непрекъснатост на дейността на компанията. Осигурени бяха всички необходими средства и условия за ограничаване на риска за здравето на служителите на компанията при работа в офисна среда, вкл. гъвкаво работно време и работа по график. Същевременно бяха организирани възможности за работа от разстояние (home office) чрез VPN достъп до ресурсите от вътрешната мрежа на компанията, както и за обслужване на вътрешнофирмената комуникация чрез алтернативни комуникационни канали. По отношение на корпоративните устройства от създадената временна ИТ-инфраструктура, обезпечаваша работата от разстояние бяха приложени подходящи мерки за ИТ сигурност. За клиентите (осигурени лица в управляваните пенсионни фондове) беше въведена възможност за подаване на дигитални заявления за промяна на участието в задължителен пенсионен фонд чрез временни електронни подписи предоставени от доставчик на удостоверителни услуги. В резултат на приложените мерки през 2020 г. беше осигурено безпрепятственото изпълнение на дейността на компанията в извънреден режим на работа, без да са възниквали обстоятелства, представляващи заплаха за непрекъсваемостта на дейността.

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

Обемите на дейността на Фонда през 2020 г. не са засегнати съществено от пандемичното положение. През 2020 г. и по-голямата част от 2021 г. фондът ще продължава да бъде във фаза на акумулиране на средства, като изходящите парични потоци ще бъдат основно плащания към други пенсионни фондове за осигурени лица, решили да прехвърлят партидите и осигуряването си в друг пенсионен фонд или към НОИ. Фондът притежава достатъчно парични средства и високо ликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране.

Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно на последици от пандемията върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

Политиката на Ръководството по отношение измерването и управлението на отделните видове риск е представена по – подробно в годишния финансов отчет на УПФ „ДСК – Родина“.

VII. Цели за управлението на фонда

Основните цели при управлението на УПФ „ДСК – Родина“ през 2021 г. са свързани с:

- нарастване на пазарните дялове по осигурени лица и управлявани нетни активи спрямо останалите универсални пенсионни фондове;
- законосъобразно, професионално и отговорно инвестиране на средствата, акумулирани във Фонда;
- постигане на конкурентна доходност от управлението на средствата на осигурените лица, при поддържане на разумен баланс между риск и възвръщаемост;
- непрекъснато подобряване на качеството на обслужване на осигурените лица и повишаване на дела на дигиталното обслужване.

VIII. Настъпили събития след края на отчетния период

В Държавен вестник бр. 19 от 2021г., бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се извършват промени, касаещи регламентацията на т.нар. фаза на изплащане от универсалните пенсионни фондове. Измененията са в следните основни насоки:

- По – високи изисквания, относно финансовата стабилност на пенсионноосигурителните дружества. Развитие на изискванията към капитала, собствените средства и резервите на дружествата, както и въвеждане на изисквания за граница на платежоспособност, с цел адекватното покритие на поетите рискове във фазата на изплащането;
- Усъвършенстване на регулацията, относно видовете пенсионни продукти, предлагани от пенсионноосигурителните дружества. Въвеждане на нова регламентация, касаеща видовете пожизнени пенсии за старост от универсален пенсионен фонд. Създаване на разпоредби, относно правото на еднократно или разсрочено изплащане на средства;
- Доразвиване на изискванията за определяне на размера на пенсиите. Развитие на уредбата за преизчисляването и актуализацията на допълнителната пожизнена пенсия за старост и на разсрочените плащания;
- Прецизиране на разпоредбите, касаещи правата на наследниците на лица, осигурени във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Разширяване на кръга от наследници, които могат да наследят починало осигурено лице/пенсионер;
- Обособяване на фондове за извършване на плащанията – фонд за изплащане на пожизнени пенсии и фонд за разсрочени плащания. Създаване на разпоредби, касаещи учредяването, управлението и представителството на фондовете. Въвеждане на консервативен режим за инвестиране на средствата от фондовете;
- Създаване на резерв за гарантиране на brutния размер на преведените вноски в универсалния пенсионен фонд;
- Повишаване на изискванията, относно информацията, предоставяна на осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и други лица от пенсионноосигурителните дружества;

- Доразвиване на уредбата относно преобразуването, прекратяването и несъстоятелността на фондовете за допълнително социално осигуряване и фондовете за извършване на плащанията;
- Други.

В § 109 от ЗИДКСО е предвиден срок до 31 август 2021г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса.

Ръководството на Компанията ще предприеме действия за привеждане на дейността на Компанията и управляваните от нея фондове в съответствие с изискванията на законодателството, като към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет се създава необходимата организация с цел планирането и обезпечаването на цялостния процес. Финализирането на процеса е неразривно свързано и с промените в подзаконвата нормативна рамка, като се очаква в срок до 30 юни 2021г. Комисията за финансов надзор да приеме нови подзаконнови нормативни актове по прилагането на Кодекса, съответно да приведе действащите подзаконнови нормативни актове в съответствие с промените.

Същевременно с преходните и заключителни разпоредби на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване, обнародван в ДВ, бр. 103 от 2020г., се приемат и следните две промени, които пряко или косвено се отразяват върху дейността на Компанията, или на осигуряваните в универсален пенсионен фонд лица, както следва:

- В сила от 01.01.2021г. се въвежда еднократна възможност за лицата, на които до 30 юни 2021 г. включително остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им по чл. 68, ал. 1 КСО и на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, да могат в срок до 30 юни 2021 г., да упражнят правото на избор за промяна на осигуряването им от универсален пенсионен фонд във фондовете на държавното обществено осигуряване.

Към момента на съставяне на настоящия годишен финансов отчет, ръководството на Компанията не разполага с достатъчно данни, за да оцени ефектът и въздействието на тази разпоредба с ограничено времево действие.

- В сила от 01.09.2021 г. се въвеждат промени в изчисляването на т.нар. „коэффициент на редукция“, свързан с определяне на пенсията, отпускана от Държавното обществено осигуряване. При изчисляването ще се вземат предвид два нови фактора – трансферът от държавния бюджет в бюджета на ДОО в размер 12 на сто върху сбора на осигурителните доходи на всички осигурени лица за всяка календарна година в периода от 2009 година до 2015 година и броят на месеците, през които лицето е осигурявано в УПФ, спрямо общата продължителност на осигурителния му стаж.

Макар промяната, свързана с изчисляването на коефициента на редукция да няма пряко отражение върху дейността на Компанията, тя ще доведе до по-справедливо изчисляване на пенсиите от Държавното обществено осигуряване на лицата, които възнамеряват да получават пенсия и от универсален пенсионен фонд. Ръководството на Компанията счита, че това ще допринесе за повишаване на доверието в пенсионноосигурителната система.

Дата: 09.03.2021 г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

Изпълнителен директор:

/Румяна Сотирова/

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на ПОК "ДСК-Родина" АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Универсален пенсионен фонд "ДСК-Родина" („Фондът“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2020, отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2020 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Оценка по справедлива стойност на инвестициите

Както е оповестено в Приложения № 3, 4 и 6 на финансовия отчет балансовата стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата е в размер на 2,408,376 хил. лв. към 31 декември 2020. Това представлява 89.99% от общите активи на Фонда. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи.

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се осъществява ежедневно на база на пазарни котировки на цената им от различни публични източници към края на предходния работен ден или чрез прилагане на други оценъчни модели и техники. То се извършва в съответствие с изискванията на пенсионното законодателство, вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителната компания и съгласно изискванията на МСФО 13 Оценкаване по справедлива стойност.

Процесът на оценяване често изисква значителен обем от входящи данни. Повечето от тях се получават от налични данни в готов вид от ликвидни пазари. Когато, обаче, такива данни не са разполагаеми, е необходимо ръководството да разработи приблизителни оценки на база оценъчни модели, които може да предполагат и участието на значителни преценки и допускания от негова страна.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, както и поради влиянието, което COVID-19 пандемията оказва върху тези оценки и допускания, ние сме определили, че оценяването на справедливата стойност на инвестициите на Фонда е ключов одиторски въпрос.

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива включиха:

- Проучващи запитвания, инспекции на документи и анализи за получаване на разбиране относно прилагания от ръководството бизнес модел и за процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Фонда.
- Преглед, инспекция на документи и оценяване на адекватността на политиките, процедурите и свързаните вътрешни контроли по процеса на определяне на справедливата стойност.
- Нашите одиторски процедури включиха и следното:
 - а) проучващи запитвания, отправени към експертите на Компанията, относно свързаните процеси по оценяването;
 - б) анализи и други аналитични процедури по отношение структурата и състава на портфейла от инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата, с цел оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания и определяне на области, в които одиторските процедури да бъдат фокусирани (вид на емитентите и финансовите инструменти; оценка на риска: кредитен рейтинг, концентрация, валута, географско разпределение; източник на дневна преоценка; наличие на активен пазар);
 - в) проучващи запитвания, отправени към експертите на Компанията относно ефекта от COVID-19 пандемията върху: инвестиционната дейност на Фонда, управлението на пряко свързаните рискове, оценката на инвестициите по справедлива стойност в печалбата или загубата и съответния ефект върху печалбата или загубата; анализи и сравнение с развитието на финансовите пазари;
 - г) анализи на движението на инвестициите по справедлива стойност в печалбата или загубата през годината;

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

д) оценяване на проектирането и внедряването на определени уместни контроли относно оценката на портфейла с инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и съответния ефект върху печалбата или загубата;

е) оценяване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на определени уместни контроли относно изпълнението и отчитането на сделки с инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата;

ж) получаване на потвърдително писмо от банката-попечител и равнение на номиналната стойност на инвестициите по счетоводни регистри към 31 декември 2020 до данните от полученото писмо, както и равнение на стойността на сделките с инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата по счетоводни регистри за 2020 до данните от полученото писмо;

з) на база извадка, извършване на детайлен тест по същество, на оценката по справедлива стойност на инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата към 31 декември 2020 - преглед на приложените от Фонда цени и техните източници; анализ и оценка с повишена критичност на допусканията и преценките, направени от ръководството и използвани в експертните оценки; преизчисления на справедливата стойност;

и) тест на ежедневните преоценки до справедлива стойност на база извадка с цел адресиране на регулаторните изисквания за ежедневна преоценка - за избрани дни и ценни книги - преглед на приложените цени и техните източници, анализ на допусканията, използвани в експертни оценки, преизчисление на преоценката;

й) преглед и оценка на източниците на ценова информация; рейтинг на входящите данни и параметри при определянето котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

к) оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет на Фонда спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС, относно представянето и оценяването на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, включително за подходите и политиките за определяне на тяхната справедлива стойност, за йерархията на справедливите стойности и движението им в рамките на йерархията през годината, както и управлението на пряко свързаните рискове.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития

или условия обаче могат да станат причина Фондът да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

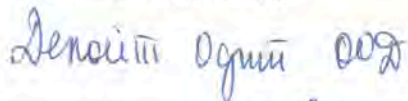
- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Фонда от Общото събрание на акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД, проведено на 25 март 2020, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Фонда представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Компанията на 10 март 2021, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

За Делойт Одит ООД

Росица Ботева
Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За АФА ООД

Рени Йорданова
Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

10 март 2021

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица Към 31 декември 2020 година

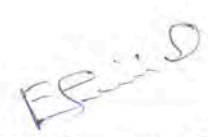
В хиляди лева	Прил.	2020	2019
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	264 044	295 405
Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	2 408 376	1 956 045
Деривативни активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани с цел управление на риска	6.1.1	2 878	1 077
Вземания	7	885	1 342
Общо активи		2 676 183	2 253 869
ПАСИВИ			
Задължения	8	8 657	7 142
Общо пасиви		8 657	7 142
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		2 667 526	2 246 727

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 34.

Финансовият отчет на страници от 1 до 34 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина” АД и е подписан на 09.03.2021 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен
за одита

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за
одита

Дата: 10 март 2021 г.

Дата: 10 март 2021 г.

Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица
За годината, завършваща на 31 декември 2020 година

В хиляди лева

	Прил.	2020	2019
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Приходи/печалби от управление на финансови активи			
Нетни приходи от лихви	13	15 021	24 074
Нетни печалби от валутна преоценка		-	9 429
Приходи от дивиденди		9 229	9 753
Нетни печалби от сделки с финансови активи		4 198	-
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	14	108 236	139 898
		136 684	183 154
Увеличения, произтичащи от осигурителна дейност			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		261 262	234 901
Постъпили средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	12	228 183	168 291
Средства на лица възобновили осигуряването си в УПФ		124	197
		489 569	403 389
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		626 253	586 543
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на финансови активи			
Нетни загуби от валутна преоценка		48 401	-
Разходи за обезценка		372	439
Нетни загуби от сделки с финансови активи		-	5 546
Други разходи		176	397
		48 949	6 382
Намаления, произтичащи от осигурителна дейност			
Изплатени средства на осигурени лица и техни наследници		5 520	4 353
Прехвърлени суми към други пенсионни фондове	12	102 509	82 698
Средства на лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО		20 770	12 692
Средства на лица прехвърлени към схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		-	1
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания	9	27 706	24 076
		156 505	123 820
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		205 454	130 202
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		420 799	456 341
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		2 246 727	1 790 386
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		2 667 526	2 246 727

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 34.

Финансовият отчет на страници от 1 до 34 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 09.03. 2021 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен
за одита

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за
одита

Дата: 10 март 2021 г.

Дата: 10 март 2021 г.

Отчет за паричните потоци
За годината, завършваща на 31 декември 2020 година

В хиляди лева

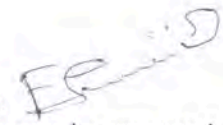
	Прил.	2020	2019
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления свързани с осигурени лица		261 262	234 901
Плащания, свързани с осигурени лица и техните наследници		(5 484)	(4 318)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	12	144 402	103 328
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	12	(18 728)	(17 735)
Парични потоци на осигурени лица, прехвърлени към пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		-	(1)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от УПФ към фонд на ДОО		(19 210)	(14 280)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от фонд на ДОО към УПФ при възобновено осигуряване в УПФ		124	197
Плащания към пенсионноосигурителната компания		(27 759)	(23 377)
Получени лихви, нетно		15 877	24 759
Получени дивиденди		9 542	9 345
Постъпления от продажба на финансови активи		1 805 297	2 115 539
Плащания за покупка на финансови активи		(2 194 146)	(2 372 058)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута		(2 550)	82
Други парични потоци		12	-
Нетно (намаление)/ увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти за годината		(31 361)	56 382
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		295 405	239 023
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	5	264 044	295 405

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 34.

Финансовият отчет на страници от 1 до 34 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК “ДСК-Родина” АД и е подписан на 09.03.2021 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата: 10 март 2021 г.

Дата: 10 март 2021 г.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията), ЕИК 121507164, получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (УСКПОФ), който Компанията управлява и представлява съгласно разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор.

УСКПОФ е регистриран на 16.02.2001 г. по фирмено дело 1779/2001 и е с БУЛСТАТ 130479810. С решение на СГС от 19.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (УПФ “ДСК – Родина”, УПФ или Фонда). Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, бул. „Александър Стамболийски” № 101, ет.4

Към 31 декември 2020 г. в УПФ “ДСК - Родина” членуват 634 160 осигурени лица с активни осигурителни партии.

Фондът се управлява от ПОК ДСК Родина АД (Компанията) и се представлява от изпълнителните ѝ директори. Фондът няма служители. През 2020 г. няма настъпили промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК- Родина” АД. ПОК „ДСК- Родина” АД се представлява заедно от двама изпълнителни директори или от изпълнителен директор и прокурист.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Лицата родени след 31.12.1959 г. се осигуряват в Универсален пенсионен фонд за допълнителна пенсия, ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на първия осигурителен договор или от датата на служебното разпределение във Фонда, а в случаите на възобновяване на осигуряването по реда на чл.124а от КСО - от първо число на месеца, следващ месеца на избора. При промяна на участието на осигуреното лице от един в друг съответен фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване правоотношението с дружеството, управляващо Фонда, в който лицето преминава, възниква от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната му партида.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партии се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и загуби от дейността ѝ.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна пожизнена пенсия за старост при навършване на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО.
- Допълнителна пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта на съответното осигурено лице за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната му партида позволяват отпускане на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО.
- Еднократно или разсрочено изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партида сума, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и реда на КСО;

Размерът на допълнителната пожизнена пенсия за старост се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрени от КФН. Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, съобразно условията на чл.171 от Кодекса за социално осигуряване. Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от УПФ във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване. Тези лица могат да възобновят осигуряването си в УПФ след изтичане на една година от избора за промяна на осигуряването по реда на чл.124а от КСО.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2. Съществени счетоводни политики

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Финансови активи и пасиви, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на УПФ.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

2.6. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база и чрез прилагане на метода на ефективната лихва за всички лихвоносни финансови активи.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

2.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2020	31 декември 2019
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.59386 BGN	1.74099 BGN
100 JPY	1.54623 BGN	1.60393 BGN

2.8. Финансови инструменти

2.8.1. Финансови активи

В съответствие с МСС 26 инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност. В случай на търгуеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната стойност. В случай, че пенсионният фонд има инвестиции, за които не е възможна оценка на справедливата стойност, се оповестява причината, поради която справедливата стойност не се използва. Ръководството на Компанията е анализирано и заключава, че прилагането на МСФО 9 не е отменено от МСС 26.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Класификация

При първоначално признаване финансов актив се класифицира като оценяван по: справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ССДВД) – дългова инвестиция; ССДВД – капиталова инвестиция; по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ) или по амортизирана стойност.

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Фондът промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССПЗ:

- държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Дълговата инвестиция се измерва по ССДВД, ако отговаря едновременно на следните две изисквания и не е предназначена за измерване по ССПЗ:

- тя се държи в бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи; и
- съгласно нейните договорни условия на определени дати възникват парични потоци, които са само плащания на главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Всички финансови активи, които не се класифицират като измервани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се измерват по ССПЗ.

Фондът прави оценка на целите на бизнес модела, по който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнеса и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

- посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;
- как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Фонда;
- рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;
- как се компенсират управителите на бизнеса - напр. дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обема и периода на продажбите на финансови активи в предходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване, не се считат за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Фонда.

Фондът е определил два бизнес модела, както следва:

- бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци: този модел включва парични средства и еквиваленти, вземания.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

- друг бизнес модел: този модел включва български и чуждестранни дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове, деривативи. Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Тези финансови активи се управляват и резултатите от тях се измерват на базата на справедливата стойност, при условията на продажби с достатъчна честота. Съгласно МСФО 9, портфейл от финансови активи, който се управлява и чието поведение се оценява на база справедлива стойност не е държан нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци, нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Ръководството на Пенсионната Компания е фокусирано основно върху информацията за справедлива стойност по отношение на тези активи и използва тази информация за целите на оценката на представянето на портфейла от инвестиции и вземането на решения. В допълнение, портфейл от активи, който отговаря на определението за държан за търгуване, не може да бъде управляван с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такъв тип портфейли събирането на договорни парични потоци е инцидентно в рамките на постигането на целта на бизнес модела. Съответно такива портфейли следва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба в съответствие с МСФО 9 пар. Б.4.1.6.

Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва

За целите на тази оценка „главницата“ се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата“ се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Фондът разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Фондът взема предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;
- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;
- характеристиките за предплащане и удължаване; и
- условия, които ограничават претенциите на Компанията към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Фондът класифицира финансовите си активи в следните категории:

- финансови активи по ССПЗ: български и чуждестранни дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове, деривативи; деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се класифицират и отчитат по справедлива стойност през печалба или загуба. Фондът използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди за управление на рисковете, свързани с промените във валутните курсове и лихвен суап за управление на рисковете, свързани с промените в лихвените проценти.
- финансови активи по амортизирана стойност: парични средства и еквиваленти, вземания. Финансовите активи по амортизирана стойност, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута с оригинален срок по-малък от три месеца.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Фондът признава финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на

осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Финансови активи, отчетени по амортизирана стойност

Финансови активи, отчетени по амортизирана стойност се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, тези финансови активи се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП.

Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуваща или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Признаване и оценяване, продължение

Финансови активи, отчетени по амортизирана стойност, продължение

- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсили, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчетат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или
- д) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Признаване и оценяване, продължение

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти в банки*, Фондът прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Фондът прилага “тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Фондът оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

За търговски вземания и договорни активи МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми - например, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидан или е влязъл в производство по несъстоятелност. Описаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

2.8.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Фондът използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котираны пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2020 и 31 декември 2019, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

2.8.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови инструменти отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.9. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на УПФ, през 2020г. Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- 3.75 % удържка от всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер на 0,75 % годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;

Компанията не събира такси при прехвърляне на средства от друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови стандарти и изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

Първоначално прилагане на нови стандарти и изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период, продължение

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** – Определение за същественост - прието от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес прието от ЕС на 21 април 2020 (в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване** и **МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – Реформа на референтните лихвени проценти – приети от ЕС на 15 януари 2020 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменение на МСФО 16 Лизинг** – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 (прието от ЕС на 9 октомври 2020 и в сила най-късно от 1 юни 2020 за финансови години, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменения на Референтните към Концептуалната рамка в МСФО**, приети от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Фонда.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори „Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9“**, прието от ЕС на 16 декември 2020 (датата на изтичане на временното освобождаване от МСФО 9 беше удължена от 1 януари 2021 до годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг** - Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2, прието от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021).

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **МСФО 17 Застрахователни договори**, включително изменения на МСФО 17 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация за задълженията като текущи и нетекущи** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022).

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС, продължение

- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила).

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Фонда прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39 Финансови инструменти - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

3. Политика на ръководството по отношение на риска

УПФ „ДСК Родина” е изложено на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Рискове, свързани с COVID-19 пандемията

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Фонда и в случай на превишение на тези рискове над предварително определено ниво отговарящо на рисковата толерантност на Фонда, вземане на решения за намаляването им.

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
„Рискова премия” - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Fitch. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Moody`s.

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
<i>Рейтинг AAA</i>	854 450	382 483
<i>Рейтинг AA+</i>	52 049	27 032
<i>Рейтинг AA</i>	15 101	27 247
<i>Рейтинг A+</i>	18 794	18 588
<i>Рейтинг A-</i>	16 373	161 624
<i>Рейтинг BBB</i>	391 416	435 370
<i>Рейтинг BBB-</i>	341 046	297 423
	1 689 229	1 349 767
Корпоративни облигации		
<i>Рейтинг A</i>	15 328	15 459
<i>Рейтинг BBB+</i>	6 220	6 151
<i>Без рейтинг</i>	4 572	5 231
	26 120	26 841
Акции, права и дялове		
<i>Без рейтинг</i>	693 027	579 437
	693 027	579 437
	2 408 376	1 956 045

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2020 г. кредитния риск, свързан с държавния дълг е сравнително по-нисък. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба		
Австрия	52 049	27 032
България	250 868	182 877
Китай	18 794	18 588
Германия	603 781	284 779
Испания	16 373	161 624
Франция	15 101	27 247
Хърватия	23 226	-
Унгария	73 659	-
Индонезия	49 881	50 465
Италия	17 008	124 302
Мексико	58 128	47 075
Нидерландия	135 411	97 704
Румъния	259 692	173 121
САЩ	115 258	-
Португалия	-	154 953
	1 689 229	1 349 767

- *счетоводно третиране* - отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котираны обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина считаме, че ликвидният риск е нисък.
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2020	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
Австрия	-	97	90	-	51 862	52 049
България	-	1 912	554	65 456	182 946	250 868
Китай	-	-	3	-	18 791	18 794
Германия	-	714	75	-	602 992	603 781
Испания	-	-	12	-	16 361	16 373
Франция	-	-	38	-	15 063	15 101
Хърватия	92	-	139	-	22 995	23 226
Унгария	-	-	207	-	73 452	73 659
Индонезия	-	-	672	49 209	-	49 881
Италия	-	-	8	-	17 000	17 008
Мексико	146	-	768	11 413	45 801	58 128
Нидерландия	-	-	324	-	135 087	135 411
Румъния	-	1 818	2 751	-	255 123	259 692
САЩ	-	711	-	-	114 547	115 258
	238	5 252	5 641	126 078	1 552 020	1 689 229

31 декември 2019	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
Австрия	-	-	90	-	26 942	27 032
България	-	2 306	404	66 464	113 703	182 877
Китай	-	-	3	-	18 585	18 588
Германия	-	604	-	-	284 175	284 779
Испания	-	-	1 427	-	160 197	161 624
Франция	-	-	79	-	27 168	27 247
Индонезия	-	-	670	49 795	-	50 465
Италия	241	402	92	-	123 567	124 302
Мексико	289	-	272	-	46 514	47 075
Нидерландия	-	-	213	-	97 491	97 704
Португалия	-	-	2 502	-	152 451	154 953
Румъния	-	1 331	1 505	-	170 285	173 121
	530	4 643	7 257	116 259	1 221 078	1 349 767

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

3.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти и фючърси базирани на облигации.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Таблиците по-долу представят лихвените финансови активи на Фонда към 31 декември 2020г. и 31 декември 2019 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2020		Инструменти с фиксиран лихвен процент					
<i>В хиляди лева</i>		Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Между 1 и 5 години	Над 5 години
Общо							
Активи							
Парични средства	264 044	-	264 044	-	-	-	-
Инвестиции	1 715 349	4 374	238	5 363	5 746	141 307	1 558 321
Общо	1 979 393	4 374	264 282	5 363	5 746	141 307	1 558 321

31 декември 2019		Инструменти с фиксиран лихвен процент					
<i>В хиляди лева</i>		Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Между 1 и 5 години	Над 5 години
Общо							
Активи							
Парични средства	295 405	-	295 405	-	-	-	-
Инвестиции	1 376 608	4 982	532	4 747	7 375	131 783	1 227 189
Общо	1 672 013	4 982	295 937	4 747	7 375	131 783	1 227 189

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителността към промяната на лихвените проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

<i>В хиляди лева</i>	100 базисни точки промяна в лихвените нива
Към 31 декември 2020	132 186
Към 31 декември 2019	96 807

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

Таблиците по-долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г.

Активи	Към 31 декември 2020				
	Лева	Евро	Йени	Долари	Общо
Парични средства	199 230	7 056	-	57 758	264 044
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	250 868	-	-	250 868
Корпоративни облигации	-	4 572	-	-	4 572
Акции, дялове, права	62 025	2 747	-	-	64 772
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 323 103	-	115 258	1 438 361
Чуждестранни корпоративни облигации	-	21 548	-	-	21 548
Чуждестранни акции, дялове, права	-	105 937	134 535	387 783	628 255
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	138	2 740	2 878
Вземания	2	783	-	100	885
Общо	261 257	1 716 614	134 673	563 639	2 676 183
Пасиви					
Задължения	8 657	-	-	-	8 657
Общо	8 657	-	-	-	8 657

Активи	Към 31 декември 2019				
	Лева	Евро	Йени	Долари	Общо
Парични средства	226 197	13 523	-	55 685	295 405
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	182 876	-	-	182 876
Корпоративни облигации	-	5 231	-	-	5 231
Акции, дялове, права	73 107	2 945	-	-	76 052
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 166 891	-	-	1 166 891
Чуждестранни корпоративни облигации	-	21 610	-	-	21 610
Чуждестранни акции, дялове, права	-	305 216	46 570	151 599	503 385
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	14	1 063	1 077
Вземания	209	870	-	263	1 342
Общо	299 513	1 699 162	46 584	208 610	2 253 869
Пасиви					
Задължения	7 101	41	-	-	7 142
Общо	7 101	41	-	-	7 142

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форуърдни договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форуърда. Към 31.12.2020 г. откритата валутна експозицията (валута извън евро и лев) е в размер на 7 137 хил. лв. (2019: 81 534 хил. лв.) При изменение на валутните курсове с 5% нетните активи на фонда биха се изменили с 357 хил. лв. (2019: 4 077 хил. лв.)

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени финансови инструменти като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2020 година е 5.44% (2019: 2.92%), което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, надвишаващи 15 097 хил. лв. (2019: 6 835 хил. лв.)

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

В следващите таблици е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2020г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	264 044	-	-	-	-	-	264 044
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 912	554	65 456	182 946	-	250 868
Корпоративни облигации	69	8	3	4 372	120	-	4 572
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	64 772	64 772
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	238	3 340	5 088	60 622	1 369 073	-	1 438 361
Чуждестранни корпоративни облигации	-	103	101	15 163	6 181	-	21 548
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	628 255	628 255
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	2 878	-	-	-	-	-	2 878
Вземания	100	-	-	-	-	785	885
Общо активи	267 329	5 363	5 746	145 613	1 558 320	693 812	2 676 183
Пасиви							
Задължения към ПОК	2 532	-	-	-	-	-	2 532
Други задължения	1 331	3 449	1 331	-	-	14	6 125
Общо пасиви	3 863	3 449	1 331	-	-	14	8 657

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания на осигурени лица или на техни наследници в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 12 501 хил. лв. Допълнително, ръководството на Компанията очаква в срок от една година трансфери на средства на лицата по реда на чл.46 от КСО от Фонда към Сребърния фонд и на средства на лицата по реда на параграф 51 от ПЗР на КСО от Фонда към НОИ в общ размер на 30 050 хил. лв. При условията на текущото законодателство, свързано с фазата на изплащането, се очаква на първите жени пенсионери от набор 1960 г. през следващата 2021 г. да бъдат изплатени пожизнени пенсии в общ размер на 1 300 хил. лв.

В резултат на анализа към 31.12.2020 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2019г.

В хиляди лева

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	295 405	-	-	-	-	-	295 405
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	2 306	404	66 464	113 702	-	182 876
Корпоративни облигации	70	1	17	2 686	2 457	-	5 231
Акции, дялове и права						76 052	76 052
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	531	2 337	6 853	49 794	1 107 376	-	1 166 891
Чуждестранни корпоративни облигации	-	102	101	15 295	6 112	-	21 610
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	503 385	503 385
Деривативни активи, лържани с цел управление на риска	1 077	-	-	-	-	-	1 077
Вземания	-	-	-	-	-	1 342	1 342
Общо активи	297 083	4 746	7 375	134 239	1 229 647	580 779	2 253 869
Пасиви							
Задължения към ПОК	2 548	-	-	-	-	-	2 548
Други задължения	590	1 345	2 658	-	-	1	4594
Общо пасиви	3 138	1 345	2 658	-	-	1	7 142

3.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.5. Политически риск

„Политически риск” – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка в държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Фондът следва съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, и диверсифицира инвестиционния портфейл по всеки един от споменатите по-горе компоненти.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към финансови инструменти надвишаващи 5% от нетните активи на УПФ са ДЦК на Република България, Германия, Румъния и Нидерландия към 31.12.2020 г. (31.12.2019 г.: Република България, Германия, Румъния, Испания, Португалия и Италия), както и паричните средства в банката-попечител.

Таблиците по-долу представят концентрацията по географски региони на акции, дялове и права към 31 декември 2020 и 31 декември 2019:

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.6. Риск от концентрация, продължение

В хиляди лева

	Към 31 декември 2020				
	България	Европа	Япония	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	79 227	127 452	284 833	491 512
АДСИЦ	6 120	-	-	-	6 120
Акции	55 391	26 710	7 083	102 950	192 134
Дялове	3 261	-	-	-	3 261
Общо акции, дялове и права	64 772	105 937	134 535	387 783	693 027

В хиляди лева

	Към 31 декември 2019				
	България	Европа	Япония	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	232 143	36 921	110 921	379 985
АДСИЦ	6 219	-	-	-	6 219
Акции	62 837	26 168	9 648	87 584	186 237
Дялове	6 996	-	-	-	6 996
Общо акции, дялове и права	76 052	258 311	46 569	198 505	579 437

3.7. Рискове, свързани с COVID-19 пандемията

3.7.1. Инвестиции и управление на риска в условия на COVID-19 пандемия

Изминалата 2020 година беше белязана от разрастването на глобалната пандемия от COVID19 и последствията от нея върху всички аспекти на човешкия живот. През 2020 г. вирусът COVID19 се превърна в глобална пандемия, която силно засегна социалния и стопански живот, размествайки в дълбочина установени порядки, начина на взаимодействие и правене на бизнес. Правителствата по света налагаха частично или пълно затваряне на икономиките. Това доведе до силно понижение в БВП, като и силно повлия върху структурата на икономиката. Сектори, като транспорта и туризма силно пострадаха, но други като дигиталните услуги изживяха ръст. Страхът от рязко свиване на икономиката и силно повишение на безработицата доведе до безпрецедентни монетарни и фискални стимули от страна на основните централни банки и от почти всички правителства по света. Тези действия облекчиха социалното напрежение и икономическите сътресения, до момента на откриване на ваксина срещу вируса.

Пазарите на акции се сринат във втората половина на първото тримесечие на 2020г. с около 30% след първоначалния шок предизвикан от COVID19, но благодарение на бързите действия на централните банки бързо възстановиха загубите. Индексът S&P500 завърши годината на нива от 3756 пункта или годишно повишение от малко над 16%. Показателят следящ представянето на големите световни компании MSCI World достигна стойност от 2690 пункта, което е ръст от 14 на сто към края на годината. В Европа основните показатели, имаха по-слабо представяне в сравнение с останалите развити пазари и приключиха годината разнопосочно. Германският индекс DAX завърши годината на положителна доходност от 3,55%, докато акциите във Франция загубиха 7.14%, измерени чрез индекс CAC. Движението на цените на финансовите пазари оказва влияние на оценките на финансовите инструменти, в които Компанията е инвестирала средствата на управляваните от нея фондове и съответно има съществено влияние върху оценката на дяловете на осигурените лица.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.7. Рискове, свързани с COVID-19 пандемията, продължение

3.7.1. Инвестиции и управление на риска в условия на COVID-19 пандемия, продължение

В началния етап на спада на пазарите на финансови инструменти, портфейлите на пенсионните фондове, управлявани от ПООК „ДСК-Родина“ АД бяха относително подготвени за последвалия пазарен срив. В периода септември 2019 г. – февруари 2020 г. инвестираните средства в ДЦК, емитирани от Германия, Нидерландия, Австрия и Франция бяха значително увеличени до приблизително 20% от активите. Теглото на чуждестранните акции в сравнение с края на 2019 г. бяха намалени с 2% от активите. Инвестициите в европейски акции бяха намалени, за сметка на акции от САЩ, които са по-устойчиви в кризисни ситуации. От втората половина на февруари 2020 г. до края на март 2020 г. бяха закрити експозициите в ДЦК на Италия, Испания и Португалия. Освободените средства бяха инвестирани в ДЦК на Германия, Нидерландия и САЩ. По този начин експозицията в ДЦК на държави от сърцевината на Европа бе увеличена до над 40% от активите на фондовете. Същевременно инвестиции в европейски акции бяха намалени допълнително с 2,5%. Беше намален несистематичният риск в портфейлите от акции, чрез продажба на акции в компании и замената им с инвестиции в широки индекси. С тези мерки в структурата на инвестиционния портфейл се намали неблагоприятното въздействие на проявилите се рискове.

В действителност цикличността на пазарите е функция от очакванията на множеството пазарни участници - какви социални и икономически процеси и тенденции ще са в основата на бъдещото представянето на отделните компании и пазара, като цяло.

С навлизане на множество ваксини и ускоряване на плановете за ваксинация, очакваме влиянието и рисковете, пряко свързани с COVID19 да отшумят поетапно.

3.7.2. Оперативна дейност и непрекъсваемост на дейността

Във връзка с възникналата епидемиологична обстановка в страната и очакванията за нейното въздействие върху оперативната дейност на компанията, още през първото тримесечие на 2020 г. бяха планирани и приложени подходящи мерки за осигуряване на непрекъснатост на дейността на компанията. Осигурени бяха всички необходими средства и условия за ограничаване на риска за здравето на служителите на компанията при работа в офисна среда, вкл. гъвкаво работно време и работа по график. Същевременно бяха организирани възможности за работа от разстояние (home office) чрез VPN достъп до ресурсите от вътрешната мрежа на компанията, както и за обслужване на вътрешнофирмената комуникация чрез алтернативни комуникационни канали. По отношение на корпоративните устройства от създадената временна ИТ-инфраструктура, обезпечаваща работата от разстояние бяха приложени подходящи мерки за ИТ сигурност. За клиентите (осигурени лица в управляваните пенсионни фондове) беше въведена възможност за подаване на дигитални заявления за промяна на участието в задължителен пенсионен фонд чрез временни електронни подписи предоставени от доставчик на удостоверителни услуги. В резултат на приложените мерки през 2020 г. беше осигурено безпрепятственото изпълнение на дейността на компанията в извънреден режим на работа, без да са възниквали обстоятелства, представляващи заплаха за непрекъсваемостта на дейността.

3.7.3. Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

Обемите на дейността на Фонда през 2020 г. не са засегнати съществено от пандемичното положение. През 2020 г. и по-голямата част от 2021 г. фондът ще продължава да бъде във фаза на акумулиране на средства, като изходящите парични потоци ще бъдат основно плащания към други пенсионни фондове за осигурени лица, решили да прехвърлят партидите и осигуряването си в друг пенсионен фонд или към НОИ. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране.

Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно на последици от пандемията върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

за идентични финансови инструменти;

- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котирани цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котирани цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни/

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2020	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	1 152	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	652	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност; Увеличаване на очаквания ръст ще доведе до по-висока стойност.
Корпоративни облигации	198	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведат до по-ниска справедлива стойност.

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2019	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	807	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	146	Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози	Приемането, че стойността на оценяваното дружество е зависима от оценяващата група на дружества аналози	по-високи оценки на оценяващата група от дружества аналози ще доведе до по-висока справедлива стойност на оценяваното дружество.
Корпоративни облигации	248	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведат до по-ниска справедлива стойност.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31 декември 2020.

<i>В хиляди лева</i>	Дялови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2020	953	248	1 201
Печалби/ (Загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	(331)	(26)	(357)
Покупки	945	-	945
Продадени и падежирани	(267)	(24)	(291)
Изходящи трансфери от Ниво 3	-	-	-
Входящи трансфери към Ниво 3	504	-	504
Салдо на 31 декември 2020	1 804	198	2 002

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31 декември 2019.

<i>В хиляди лева</i>	Дялови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2019	16 256	-	16 256
Печалби/ (Загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	(342)	42	(300)
Покупки	-	-	-
Продадени и падежирани	(801)	(16)	(817)
Изходящи трансфери от Ниво 3	(14 160)	-	(14 160)
Входящи трансфери към Ниво 3	-	222	222
Салдо на 31 декември 2019	953	248	1 201

Изходящите трансфери от Ниво 3 към Ниво 1 са вследствие на приетите от Фонда през 2019 г. критерии за определяне на активен пазар, съответно български акции, които към 31 декември 2018 са оценявани по оценителски модел, а към 31 декември 2019 са оценени по котировка на пазара.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи към 31 декември 2020 и 31 декември 2019 г, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност:

31 декември 2020	Балансова стойност				Справедлива стойност			
	По справедлива стойност през печалба	Засми и вземания	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо	
<i>В хил. лева</i>	<i>Приз. или загуба</i>	<i>Други пасиви</i>	<i>Арути финан сови</i>					
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Акции, дялове и права	6	-	-	62 968	-	1 804	64 772	
Чуждестранни акции, дялове и права	6	-	-	628 255	-	-	628 255	
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	-	-	250 868	-	-	250 868	
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	-	-	1 438 361	-	-	1 438 361	
Корпоративни облигации	6	-	-	-	4 374	198	4 572	
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	-	-	21 548	-	-	21 548	
				2 878	2 878		2 878	
				2 411 254	7 252	2 002	2 411 254	

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

31 декември 2019	Балансова стойност				Справедлива стойност			
	По справедлива стойност	Засми и вземания	Аруги финан сиви пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<i>В хил. лева</i>	<i>Прил. или загуба</i>	<i>печалба</i>	<i>или загуба</i>	<i>Общо</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>	<i>Ниво 3</i>	<i>Общо</i>
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Акции, дялове и права	6	76 052	-	76 052	66 659	8 440	953	76 052
Чуждестранни акции, дялове и права	6	503 385	-	503 385	503 385	-	-	503 385
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	182 876	-	182 876	182 876	-	-	182 876
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	1 166 891	-	1 166 891	1 166 891	-	-	1 166 891
Корпоративни облигации	6	5 231	-	5 231	-	4 983	248	5 231
Чуждестранни корпоративни облигации	6	21 610	-	21 610	21 610	-	-	21 610
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	1 077	-	1 077	-	1 077	-	1 077
		1 957 122		1 957 122	1 941 421	14 500	1 201	1 957 122

Приложения към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
Парични средства в разплащателни сметки в банки	264 044	295 405
	264 044	295 405

Наличните към 31.12.2020 г. парични средства по текущи сметки на Фонда са в банката попечител (Алианц Банк България), с присъден кредитен рейтинг по Fitch BBB+.

Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, в размер на 83 781 х. лв. са били прихванати срещу входящи парични потоци на осигурени лица на база протоколи между фондовете.

6. Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
<i>Финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата:</i>		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	250 868	182 876
Корпоративни облигации	4 572	5 231
Акции, дялове и права	64 772	76 052
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 438 361	1 166 891
Чуждестранни корпоративни облигации	21 548	21 610
Чуждестранни акции, дялове и права	628 255	503 385
	2 408 376	1 956 045

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани с цел управление на риска

Към 31 декември 2020г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари и валутен форуърд за продажба на японска йена. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2020	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	22.01.2021г.	348 000 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	22.01.2021г.	8 450 000 000.00

Реализираните през 2020 г. печалби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 32 480 хил. лв. Съответно реализираните загуби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2020 г. са в размер на 32 533 хил. лв.

Към 31 декември 2019г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари и валутен форуърд за продажба на японска йена. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2019	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	21.01.2020г.	85 000 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	21.01.2020г.	1 450 000 000.00

Приложения към финансовия отчет

6. Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата, продължение

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани с цел управление на риска, продължение

Реализираните през 2019 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 15 029 хил. лв. Съответно реализираните печалби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2019 г. са в размер на 15 165 хил. лв.

6.1.1. Деривативни активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
- валутни деривативни финансови инструменти	2 878	1 077
	2 878	1 077

7. Вземания

Вземанията на Фонда включват вземания, свързани с инвестиции (просрочени лихвени плащания, вземания за дивиденди и други) и други краткосрочни вземания.

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
Вземанията, свързани с инвестиции, които не са напълно обезценени включват:	785	874
- <i>нетни вземания за главници</i>	648	710
- <i>нетни вземания за лихви</i>	137	164
Вземания за дивиденди	100	468
	885	1 342

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията. През 2020г. е начислена обезценка в размер на 372 хил. лв. по изброените емисии. Вземанията са надлежно предявени в рамките на съответните производства по несъстоятелност и приети от синдика.

Приложения към финансовия отчет

7. Вземания, продължение

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2020

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземе преди обезценка към 31 декември 2020	Начислена обезценка през 2020г.	Общо обезценка към 31 декември 2020	Нетно Вземане към 31 декември 2020	% Обезценка
"ЕВРОЛИЗИНГ" ЕАД	BG2100025076	191	12	191	-	100%
"Фарин" ЕАД	BG2100015069	2 144	195	1 721	423	80.31%
„Еврокредит " ЕАД	BG2100047062	243	17	241	2	99.07%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	11 457	-	11 457	-	100%
"Никром" АД	BG2100044069	698	50	354	344	50.73%
„Балканстрой Инженеринг Груп" АД	BG2100009062	1 445	98	1 445	-	100%
„Балканкар зря" АД	BG2100015077	16	-	-	16	-
		16 194	372	15 409	785	

През 2019 г. също са начислени разходи за обезценка в размер на 439 хил. лв., които включват основно разходи за обезценка на вземанията от "Фарин" ЕАД в размер на 159 хил. лв., Еврокредит " ЕАД – 34 хил. лв., "Никром" АД – 136 хил.лв. и др.

8. Задължения

Задълженията на Фонда включват задължения за начислени такси към Компанията и други краткосрочни задължения.

В хиляди лева	2020	2019
Задължения към ПОК „ДСК – Родина" АД, в т.ч.	2 532	2 548
- за такси от осигурителни вноски	856	1 082
- за инвестиционна такса	1 676	1 466
Задължения свързани с инвестиции	-	41
Задължения за превеждане на средства за лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО съгласно чл. 4Б	6 111	4 552
Други краткосрочни задължения	14	1
	8 657	7 142

9. Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания

В хиляди лева	2020	2019
Такси и удържки		
Такса от осигурителни вноски	9 798	8 811
Инвестиционна такса	17 908	15 265
	27 706	24 076

Приложения към финансовия отчет

10. Резерви

10.1. Резерв за гарантиране на минимална доходност

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията е задължена да постига минимална доходност при управлението на активите на Фонда. Минималната доходност се определя от съответния регулативен орган на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответния вид за предходния 24-месечен период, съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН.

Когато постигнатата доходност от Универсалния пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от активите на фонда.

Ако постигнатата доходност на Универсалния пенсионен фонд е под минималната доходност, разликата се покрива от резерва във Фонда. Когато средствата от резерва във Фонда не са достатъчни, Компанията покрива недостига със средствата от резерва, формиран в Компанията. Определеният размер на минималната доходност към 31 декември 2020 г. от КФН за последния 24-месечен период за всички УПФ е положителен и възлиза на 1.01 %. Докато постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда към 31 декември 2020 г. е 5.57% и надхвърля определения минимален размер съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН. Постигнатата доходност не изисква образуване на резерв за гарантиране на минималната доходност във Фонда.

11. Пенсионен резерв

Осигурените лица в Универсалния фонд имат право на пожизнена пенсия, която се определя на база на актюерски разчети. Към 31 декември 2020г. в УПФ няма отпуснати пожизнени пенсии.

В съответствие с изискванията на КСО Компанията следва да заделва резерви за покриване на плащанията към лица, на които са отпуснати пожизнени пенсии, преживели по дълго от предварителните актюерски разчети. Поради това настоящият финансов отчет не следва да включва и не включва такива резерви.

12. Средства на осигурени лица, прехвърлени от/ към други пенсионни фондове

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	228 183	168 291
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(83 781)	(64 963)
Входящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	144 402	103 328
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	102 509	82 698
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(83 781)	(64 963)
Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	18 728	17 735
Нетни парични потоци от други пенсионни фондове	125 674	85 593

13. Нетни приходи от лихви

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	4 137	4 487
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	12 970	20 440
Корпоративни облигации	465	464
Чуждестранни корпоративни облигации	339	338
Парични средства в разплащателни сметки в банки	(2 890)	(1 655)
	15 021	24 074

Приложения към финансовия отчет

14. Нетни печалби/ (загуби) от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
Акции, дялове и права	(9 400)	(5 666)
Чуждестранни акции, дялове и права	68 941	99 725
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	(241)	7 846
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	17 170	52 424
Корпоративни облигации	(652)	(124)
Чуждестранни корпоративни облигации	(62)	722
Деривативни финансови инструменти	32 480	(15 029)
	108 236	139 898

15. Други оповестявания

Към 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г. Фондът не е получил от Националната агенция по приходите информация за всички дължими съответно за 2020 г. и 2019 г. суми по осигурителните партии на осигурените лица в УПФ. Поради това, ръководството на Компанията е възприело политика на отчитане на средствата по индивидуалните партии на база на действително получените плащания. Доколкото не могат да бъдат надеждно определени, свързаните с тези суми такси и комисионни дължими на Компанията, също не са признати във финансовия отчет към 31 декември 2020 г. Неполучените към 31 декември 2019 г. суми, но получени през 2020 г., са признати през 2020 г.

16. Оповестяване на свързани лица

За УПФ „ДСК – Родина” свързани лица са ПОК „ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като неин мажоритарен акционер, ОТП Банк като мажоритарен акционер в капитала на „Банка ДСК” ЕАД, всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк, както и ключовия ръководен персонал на ПОК ДСК – Родина АД.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в приложение 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в приложение 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им. През 2020 г., респ. 2019 г., УПФ „ДСК – Родина” не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите, оповестени по-горе.

17. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

18. Събития след датата на отчета

В Държавен вестник бр. 19 от 2021г., бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се извършват промени, касаещи регламентацията на т.нар. фаза на изплащане от универсалните пенсионни фондове. Измененията са в следните основни насоки:

- По – високи изисквания, относно финансовата стабилност на пенсионноосигурителните дружества. Развитие на изискванията към капитала, собствените средства и резервите на дружествата, както и въвеждане на изисквания за граница на платежоспособност, с цел адекватното покритие на поетите рискове във фазата на изплащането;

- Усъвършенстване на регулацията, относно видовете пенсионни продукти, предлагани от пенсионноосигурителните дружества. Въвеждане на нова регламентация, касаеща видовете пожизнени пенсии за старост от универсален пенсионен фонд. Създаване на разпоредби, относно правото на еднократно или разсрочено изплащане на средства;

18. Събития след датата на отчета, продължение

- Доразвиване на изискванията за определяне на размера на пенсиите. Развитие на уредбата за преизчисляването и актуализацията на допълнителната пожизнена пенсия за старост и на разсрочените плащания;
- Прецизиране на разпоредбите, касаещи правата на наследниците на лица, осигурени във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Разширяване на кръга от наследници, които могат да наследят починало осигурено лице/пенсионер;
- Обособяване на фондове за извършване на плащанията – фонд за изплащане на пожизнени пенсии и фонд за разсрочени плащания. Създаване на разпоредби, касаещи учредяването, управлението и представителството на фондовете. Въвеждане на консервативен режим за инвестиране на средствата от фондовете;
- Създаване на резерв за гарантиране на brutния размер на преведените вноски в универсалния пенсионен фонд;
- Повишаване на изискванията, относно информацията, предоставяна на осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и други лица от пенсионноосигурителните дружества;
- Доразвиване на уредбата относно преобразуването, прекратяването и несъстоятелността на фондовете за допълнително социално осигуряване и фондовете за извършване на плащанията;
- Други.

В § 109 от ЗИДКСО е предвиден срок до 31 август 2021г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса.

Ръководството на Компанията ще предприеме действия за привеждане на дейността на Компанията и управляваните от нея фондове в съответствие с изискванията на законодателството, като към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет се създава необходимата организация с цел планирането и обезпечаването на цялостния процес. Финализирането на процеса е неразривно свързано и с промените в подзаконовата нормативна рамка, като се очаква в срок до 30 юни 2021г. Комисията за финансов надзор да приеме нови подзаконовни нормативни актове по прилагането на Кодекса, съответно да приведе действащите подзаконовни нормативни актове в съответствие с промените.

Същевременно с преходните и заключителни разпоредби на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване, обнародван в ДВ, бр. 103 от 2020г., се приемат и следните две промени, които пряко или косвено се отразяват върху дейността на Компанията, или на осигуряваните в универсален пенсионен фонд лица, както следва:

- В сила от 01.01.2021г. се въвежда еднократна възможност за лицата, на които до 30 юни 2021 г. включително остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им по чл. 68, ал. 1 КСО и на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, да могат в срок до 30 юни 2021 г., да упражнят правото на избор за промяна на осигуряването им от универсален пенсионен фонд във фондовете на държавното обществено осигуряване.

Към момента на съставяне на настоящия годишен финансов отчет, ръководството на Компанията не разполага с достатъчно данни, за да оцени ефектът и въздействието на тази разпоредба с ограничено времево действие.

- В сила от 01.09.2021 г. се въвеждат промени в изчисляването на т.нар. „коэффициент на редукия“, свързан с определяне на пенсията, отпускана от Държавното обществено осигуряване. При изчисляването ще се вземат предвид два нови фактора – трансферът от държавния бюджет в бюджета на ДОО в размер 12 на сто върху сбора на осигурителните доходи на всички осигурени лица за всяка календарна година в периода от 2009 година до 2015 година и броят на месеците, през които лицето е осигурявано в УПФ, спрямо общата продължителност на осигурителния му стаж.

Макар промяната, свързана с изчисляването на коефициента на редукия да няма пряко отражение върху дейността на Компанията, тя ще доведе до по-справедливо изчисляване на пенсиите от Държавното обществено осигуряване на лицата, които възнамеряват да получават пенсия и от универсален пенсионен фонд. Ръководството на Компанията счита, че това ще допринесе за повишаване на доверието в пенсионноосигурителната система.